

# VLAAMSE COMMISSIE ONROEREND ERFGOED

ADVIES VCOE 2017|072 VAN 16 NOVEMBER 2017

OVER DE VOORLOPIGE BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE MIDDENSCHOOL IN VILVOORDE,  
NAAR AANLEIDING VAN DE ADVIESVRAAG VAN MINISTER GEERT BOURGEOIS VAN 19 OKTOBER 2017

*De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, rechtsgeldig samengesteld, brengt op 16 november 2017  
volgend advies uit:*

1. De VCOE ontving op 19 oktober 2017 een adviesvraag van Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering en minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed over de voorlopige bescherming als monument van de middenschool met overdekte binnenplaats in Vilvoorde. De VCOE spreekt zich in voorliggend advies uit over de documenten in het kader van de bescherming met name (a) het ministeriële besluit tot voorlopige bescherming, (b) de fotoregistratie, (c) het afbakeningsplan en (d) het beschermingsvoorstel.
2. De commissie wenst bij voorliggend beschermingsvoorstel een algemene bemerking te formuleren. Het inhoudelijk dossier geeft immers aan dat de middenschool deel uitmaakt van een groter scholencomplex dat gebouwen omvat in de omliggende straten. Een van deze gebouwen betreft een modernistische vleugel uit de jaren 1930, tevens naar plannen van de stedelijke technische dienst. Deze andere gebouwen van het scholencomplex werden evenwel niet opgenomen in voorliggende bescherming. De reden hiervoor is onduidelijk. De commissie vraagt dit verder te verduidelijken.
3. Artikel 1 van het ministerieel besluit legt de voorlopige bescherming als monument vast van de middenschool met overdekte binnenplaats. Artikel 1 verwijst tevens naar het afbakeningsplan en de fotoregistratie die als bijlagen bij het beschermingsbesluit werden gevoegd.

De commissie merkt op dat de fotoregistratie erg beperkt is en enkel de voorgevel van de middenschool en de overdekte binnenplaats documenteert. Het inhoudelijk dossier verduidelijkt dat de bescherming *‘de gevel en dak van het straatvolume uit 1885 aan de Van Helmontstraat 6 omvat, evenals de overdekte binnenplaats erachter, inclusief aanpalende gangen (onder rondboogarcade), trappen en inkomhal’*. De keuze voor een bescherming als monument wordt gemotiveerd vanuit het belang van de centrale hal. Het inhoudelijk dossier benadrukt tevens dat *‘de overige gevels en lokalen van het gebouw nog onvoldoende erfgoedwaarde hebben voor een bescherming’*.

De commissie vindt het positief dat, in overeenstemming met bovenstaande argumentatie, de beschrijving van de erfgoedkenmerken en –elementen (art. 2 MB) en de beheersdoelstellingen (art. 3 MB) zich toespitsen op de monumentale voorgevel enerzijds en de overdekte binnenplaats anderzijds. Daartegenover stelt de commissie vast dat in artikel 5 van het ministerieel besluit zeer uitgebreide toelatingsplichten worden ingeschreven, zowel voor de buitenmuren als voor het interieur (o.a. plafonds, gewelven, vloeren, trappen, wandbekledingen, binnenschrijnwerk en lambriseringen, beslag, hang- en sluitwerk, interieurdecoratie). Daarbij wordt niet gepreciseerd dat de toelatingsplichten enkel van toepassing zijn op die onderdelen, kenmerken en elementen van de middenschool waarop het beschermingsvoorstel zich toespitst.

In dat verband merkt de commissie tevens op dat in het inhoudelijk dossier wordt aangegeven dat de indeling van het gebouw grotendeels bewaard bleef. Verder blijkt dat enkele klassen op de bovenverdieping nog deuren met origineel schrijnwerk bewaren, inclusief bovenlichten. En ook de traphal van de conciërgewoning bewaart nog lijst- en stucwerk. Het is voor de commissie onvoldoende duidelijk in hoeverre deze interieurelementen gevat worden door voorliggende bescherming en aldus onderhevig zijn aan de toelatingsplichten uit artikel 5. De commissie meent dat het niet de bedoeling kan zijn om de uitgebreide toelatingsplichten toe te passen op onderdelen die niet beschreven worden in artikel 2 van het beschermingsbesluit of niet geregistreerd worden in de fotoregistratie, maar wel vermeld worden in het inhoudelijk dossier. De commissie vraagt dit als dusdanig te verduidelijken in het beschermingsbesluit.

4. Artikel 2 van het ministerieel besluit verwijst naar de architecturale en historische erfgoedwaarde die de bescherming als monument verantwoordt en beschrijft de aanwezige erfgoedkenmerken en erfgoedelementen.
5. Artikel 3 van het ministerieel besluit omschrijft de beheersvisie voor het te beschermen monument. De commissie kan de beheersdoelstellingen ondersteunen.
6. De commissie gaat ook akkoord met artikel 4 van het ministerieel besluit dat de voorschriften formuleert voor de instandhouding en het onderhoud van het te beschermen monument.
7. Wat betreft de toelatingsplichtige handelingen voor het te beschermen monument en het interieur van het monument, zoals opgenomen in artikel 5 van het ministerieel besluit, verwijst de commissie naar haar bemerkingen in paragraaf 3 van dit advies.
8. Op basis van bovenstaande argumentatie en opmerkingen geeft de commissie een voorwaardelijk gunstig advies voor de voorlopige bescherming als monument van de middenschool in Vilvoorde. De commissie vraagt
  - Te verduidelijken waarom de andere gebouwen van het scholencomplex niet opgenomen werden in voorliggende bescherming (par. 2);
  - De toelatingsplichten enkel van toepassing te maken op die onderdelen, erfgoedkenmerken en -elementen waarop het beschermingsvoorstel zich toespitst (met name voorgevel en dak van het straatvolume en overdekte binnenplaats) (par. 3).

Namens de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed,

Michiel Deweydt  
Voorzitter